

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 10 жовтня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва
Викладач (-і)	Ємець Ольга Іванівна, доц., к.е.н., доц. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380979040894
Е-mail викладача	olha.yemets@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва – вивчає і розкриває стан, проблеми та перспективи розвитку організації фінансової діяльності суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу,.</p> <p>Предметом дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва» є система фінансово-економічних відносин, які виникають у процесі мобілізації ресурсів для фінансування операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва.</p> <p>Об'єкт дослідження «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва» – фінансова діяльність суб'єктів підприємництва.</p> <p>Пререквізити: Економіка підприємства, Облік і оподаткування у підприємстві.</p> <p>Постреквізити: Управління бізнес-процесами на підприємстві, Інвестування.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва» є вивчення теоретичних знань про розробку та впровадження суб'єктами господарювання методів комплексного управління капіталом, фінансового планування за традиційними технологіями та технологією бюджетування, аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища, що формує економічну стратегію підприємств різних форм власності та організаційно – правових форм.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни згідно з вимогами освітньої програми:</p> <p>Розуміння фінансових аспектів діяльності підприємства: Студентам надається можливість ознайомитися з основними фінансовими поняттями, принципами та інструментами, які використовуються суб'єктами підприємницької діяльності для управління фінансами.</p> <p>Аналіз фінансового стану підприємства: Студенти навчаються проводити аналіз фінансової звітності та оцінювати фінансове положення підприємства, його ліквідність, рентабельність та стійкість.</p> <p>Планування та управління фінансами: Навчання плануванню фінансових ресурсів, оптимізації структури капіталу, управління оборотним та основним капіталом, а також розробка стратегій фінансового управління.</p> <p>Фінансовий аналіз і прийняття рішень: Вивчення методів фінансового аналізу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо інвестування, фінансування, дивідендної політики та інших фінансових аспектів діяльності підприємства.</p> <p>Розвиток навичок управління фінансами: Процес вивчення сприяє розвитку навичок фінансового аналізу, планування та управління фінансами, що необхідні для ефективного управління підприємством.</p> <p>Засвоєння сучасних тенденцій та методів у фінансовій сфері: Ознайомлення з</p>	

новітніми тенденціями та інноваціями в галузі фінансів, такими як фінансові технології (FinTech), управління ризиками, фінансова аналітика тощо.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

Результати навчання

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
практичні заняття	30
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	076 Підприємництво та торгівля	3	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції ї	практичн і	самостійн а робота	лекції ї	практичн і	самостійн а робота
Тема 1. Основи фінансової діяльності підприємств	2	2	6	2		7
тема 2. Особливості фінансової діяльності підприємств різних організаційних форм.	2	2	6	2		7
Тема 3. Теперішня та майбутня вартість грошових потоків.	2	2	6		2	8
Тема 4. Основи формування власного і позикового капіталу підприємств.	4	2	4	2		8

Тема 5.Основи емісійної діяльності підприємств.	2	2	6		2	8
Тема 6. Вплив оподаткування на фінансування підприємств.	2	2	6			10
Тема 7.Оцінка результативності фінансової діяльності підприємств.	2	2	6			10
Індивідуальне завдання			10			10
Усього годин	16	14	60	6	4	80

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 балів – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен) Поточний контроль 0-30 балів; Самостійна робота 0-10 балів; Індивідуальне завдання 0-10 балів; Екзамен 0-50 балів.					
	Поточне тестування та самостійна робота			Екзамен	Сума балів з навчальної дисципліни	
	Модуль 1	Модуль 2				
	Поточний контроль	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Екзаменаційна робота		
	Усне опитування, тестування	Тестування (КРС)	Презентація			
	30 балів	10 балів	10 балів			
50 балів			50 балів	100		
Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою						
Шкала оцінювання для екзамену						
університетська		національна			шкала ECTS (ЄКТС)	
90 – 100		5	відмінно			A
80-89		4	добре			B
70-79						C
60-69		3	задовільно			D
50-59						E
26-49		2	незадовільно з можливістю повторного складання			FX
1-25			незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни			F
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ) – це розв'язування задачі з поясненням за допомогою Excel чи інших програм. Максимальна оцінка за ІЗ становить 10 балів.					
	Бали	Умови отримання балів				
10	Теоретичні запитання розкриті повністю, з викладенням					

балів	оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу, законодавчих актів та нормативних документів. При виконанні практичної частини застосовує системні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Висновки до завдань аргументовані та обгрунтовані.
9 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з програмним матеріалом дисципліни. При виконанні практичного завдання застосовує глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконується в цілому правильно в повному обсязі. При виконанні практичного завдання студент припускається окремих неточностей.
8 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з матеріалом дисципліни. При виконанні практичного завдання студент ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практична частина виконується в цілому правильно, при виконанні студент припускається окремих несуттєвих помилок.
7 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено з незначними погрішностями або без узагальнень. При виконанні практичної частини застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконуються в цілому правильно, при його виконанні студент припускається несуттєвих помилок.
6 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, проте при викладенні програмного матеріалу допущено незначні помилки. При виконанні практичної частини застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконується в цілому правильно. При його виконанні студент припускається несуттєвих помилок.
5 балів.	Теоретичні запитання розкриті неповно, допущено суттєві погрішності, які впливають на зміст відповіді. При виконанні практичного завдання без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускається значних помилок.
4 бали	Теоретичні запитання розкриті неповно, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значної кількості помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій.
3 бали	Теоретичні запитання розкриті неповно або зовсім не розкрито. При виконанні практичного завдання припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
2 бали	Студент виконати практичне завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуації, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні. Теоретичні запитання не розкриті.
1 бал	Студент виконати практичне завдання не може, стикається зі

		значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій. Теоретичні запитання не розкриті.
Практичні заняття	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час практичних занять (або тестування в системі дистанційного навчання) сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Поточне тестування по окремих темах може проводитись у системі дистанційного навчання – результат відображається у відсотках, максимум 100%. Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу.	
	Оцінка	Умови отримання оцінки
	5 «відмінно»	- повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; - все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; - правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.
	4 «добре»	- студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; - при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; - недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.
	3 «задовільно»	- студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; - відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; - не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається; - допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; - студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; - викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.
2 «незадовільно»	- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; - виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок	

	як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,1. Максимальна оцінка за тестування становить 10 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за такі види робіт: Поточний контроль (максимум 30 балів). Самостійна робота (максимум 10 балів). Індивідуальне завдання (максимум 10 балів). Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.
Підсумковий контроль	Підсумковою формою контролю є екзамен (максимум 50 балів), який проводиться у формі тестування. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів). В умовах карантину чи військового стану ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання “Тенденції розвитку малого та середнього бізнесу в зарубіжних країнах” оформляють у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін.</p> <p>Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.</p> <p>Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p> <p>Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту.</p> <p>Додаткові бали +10 балів за участь у конференції: виступ або тези; до 10 балів за сертифікат неформальної освіти.</p>	
8. Рекомендована література	
<p>Нормативно-правові документи</p> <p>1. Господарський кодекс України від 16.01.2003, № 436-IV із змінами та</p>	

доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15> (дата звернення: 19.08. 2023).

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 19.08. 2023).

3. Цивільний кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV із змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15> (дата звернення: 19.08. 2023).

Навчально-методичні матеріали

4. Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств: навчальний посібник ; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.

5. Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О. І., Чубка О. М. Фінанси підприємств: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

6. Стащук О. В. Фінанси підприємств: конспект лекцій (електронний ресурс). ВНУ імені Л. Українки, 2020. 168 с.

7. Ashar J. What are the main activities in corporate finance? Financial director. 2019. November URL:<https://www.financialdirector.co.uk/2019/11/08/what-arethe-main-activities-in-corporate-finance/> .

8. Jun Chen, Tao-Hsien Dolly King, Min-Ming Wen. Non-executive ownership and private loan pricing. Journal of Corporate Finance. 2020. Vol. 64. URL:<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0929119920300821> .

Наукові публікації

9. Карлін, М., Стащук, О., Борисюк, О. (2021). Фінансові аспекти врахування нових економічних ризиків у діяльності підприємств. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 4(39), 376–386. <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v4i39.241330>.

10. Бровко Л. І., Бровко Є. І., Крижановський О. О. Формування фінансових ресурсів підприємств в умовах нестабільності. Економіка та держава. 2019. № 9. С. 57-63

11. Сус Т. Й., Ємець О. І., Цюпа О. П. Фінансова політика стимулювання інноваційного розвитку аграрного сектору і механізм її реалізації: зарубіжний досвід. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. 2020 № 4 (35) С. 347-355.(Web of Science).

12. Сус Т. Й., Ємець О. І., Мовчун С. В., Онишко С. В., Цюпа О. П. Формування стратегії інноваційного розвитку аграрного сектору та її фінансування. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. 2022 № 6 (47) С. 150-159.

13. Сус Т. Й., Судук Н. В., Ємець О. І., Мовчун С. В., Цюпа О. П. Інноваційний розвиток аграрного сектору: моделі фінансування та оцінка впливу фінансування на регіональному рівні. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. 2023 № 2 (49) С. 150-159.

Викладач
Ємець Ольга Іванівна

Доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки